

ÎNCHEIERE

22 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului
Judecători,

Valeriu Doagă,
Sveatoslav Moldovan și Iuliana Oprea

examinînd cererea de revizuire înaintată de Molnicean Veronica și Craman Oxana,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia împotriva Veronicăi Molnicean și Caraman Oxana cu privire la partajul averii,

împotriva încheierii Colegiului civil, comerciala și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016,

C O N S T A T Ă :

La data de 09 iunie 2011, reclamantii Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia s-au adresat în instanța de judecată cu o cerere către Molnicean Veronica și Caraman Oxana cu privire la partajul bunurilor, solicitînd după mai multe concretizări: partajarea sectorului de teren și construcțiile situate pe str.Mazililor 28, mun.Chișinău, în conformitate cu varianta III optimă de partajare expusă în raportul de expertiză în construcții nr.2502 din 30 decembrie 2013 și anume:

- lui Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia - sectorul de teren marcat de punctele 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-1 cu suprafața de - 732,48 m² (inclusiv suprafața de teren aflată sub construcții), construcția 01, construcția accesorie 05, construcția accesorie 03;

- pârâtelor Molnicean Veronica și Caraman Oxana - sectorul de teren marcat cu punctele 10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-10- cu suprafața de 508,52 m² (inclusiv suprafața terenului aflat sub construcții), construcțiile accesorii 06 - 09.

A mai solicitat, încasarea de la Molnicean Veronica și Mardari Oxana în beneficiul lui Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia a sumei de 57288 lei, sumă destinată pentru a egala costul părților conform variantei de partajare III și încasarea de la partea pârâtă a tuturor cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indica faptul că prin decizia Consiliului mun.Chișinău nr. 2/21-16 din 2 noiembrie 2009, a fost recunoscut cu titlu de proprietate comună după Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia, precum și după Molnicean Veronica și Caraman Oxana, corespunzător cotelor - părți dreptul la 2/5, 1/5, 1/5 și, respectiv, 1/5 asupra lotului de pământ cu suprafața de 1241 m² (600m² - fără plată și 641 m² -ca urmare a cumpărării la preț normativ), pentru exploatarea și deservirea caselor de locuit particulare și a construcțiilor accesorii din str. Mazililor 28, mun. Chișinău. Dreptul asupra terenului a fost înregistrat în registrul bunurilor imobile.

În conformitate cu extrasul din registrul bunurilor imobile, precum și a planului cadastral eliberat la 02 decembrie 2010, reclamantii susțineau că, pe terenul sus-indicat sunt amplasate construcțiile după cum urmează:

- Construcție locativă 0100104278.01 cu S - 166,8 m²;
- Construcție locativă 0100104278.02 cu S - 115,8 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.03 cu S - 22,8 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.05 cu S - 11,8 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.06 cu S - 12,8 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.07 cu S - 3,6 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.08 cu S - 16,3 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.09 cu S - 13,0 m²;
- Construcție nefinalizată 0100104278.10 cu S - 101,4 m²;

Mai indica că în realitate construcțiile sunt utilizate de către coproprietari după cum urmează: lui Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia:

- Construcție locativă 0100104278.01 cu S - 166,8 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.03 cu S - 22,8 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.05 cu S - 11,8 m²;
- Construcție nefinalizată 0100104278.10 cu S - 101,4 m²;

Molnicean Veronica, Caraman Oxana:

- Construcție locativă 0100104278.02 cu S - 115,8 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.06 cu S - 12,8 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.07 cu S - 3,6 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.08 cu S - 16,3 m²;
- Construcție accesorie 0100104278.09 cu S - 13,0 m².

Mai declara că, potrivit raportului de expertiză nr. 2766 din 20 decembrie 2011, au fost stabilite două variante optime de partajare a terenului nominalizat și a construcțiilor, fiind indicate expres suprafețele și limitele terenurilor partajate, precum și construcțiile ce nemijlocit pot fi transmise fiecărui coproprietar. Fiind analizate în detaliu cele indicate de către experți și reieșind din circumstanțele, de fapt, ale cauzei și anume că au intervenit modificări, s-a impus necesitatea de a fi efectuată o nouă expertiză judiciară în domeniul construcțiilor, fiind stabilite variantele optime de partajare.

În conformitate cu raportul de expertiză în construcții nr.2502 din 30.12.2013 de

către experți au fost determinate trei variante optime de partajare.

Susțineau că varianta III de partajare este cea mai echitabilă luând în considerație cotele-părți deținute de către coproprietari, modul actual de folosire a caselor de locuit, amplasarea acestora pe teren, normele și cerințele legislației în vigoare în domeniul construcției. Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia vor permite părții adverse accesul liber în curtea lor așa cum au indicat experții.

Molnicean Veronica și Caraman Oxana, în contradictoriu la acțiunea principală, la data de 05 mai 2014, au depus acțiune reconvențională, prin care au solicitat a obliga părții Mardari Nicolae, Ivașenco Eugenia, Ivașenco Veaceslav și Caciurcova Snejana să demoleze construcția neautorizată nr.0100104.287.10, situată în mun.Chișinău, str.Mazililor 28, cu restabilirea terenului cu nr. cadastral - 0100104.278, la starea inițială.

În motivarea cererii reconvenționale, cu împrejurările care au fost indicate și de către reclamanți în acțiunea principală, au indicat că construcția nr. cadastral 0100104.287.10 nu este înregistrată la ÎS „Cadastru”, fiind construită neautorizat și folosită de Mardari Nicolae, Ivașenco Eugenia, Ivașenco Veaceslav și Caciurcova Snejana.

Menționau că, potrivit raportului de expertiză nr.2502 din 30 decembrie 2013, construcția nefinisată cu nr. cadastral 0100104.287.10 nu este înregistrată în Registrul bunurilor imobile, lipsesc acte oficiale care ar confirma legalitatea acesteia și din aceste considerente construcția nu s-a luat în considerație la evaluarea bunului imobil în litigiu.

Prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 16 iunie 2015, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată a lui Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia către Molnicean Veronica și Caraman Oxana despre partajul bunurilor. Sa dispus partajarea bunurilor imobile cu nr. cadastrale 0100104.278, 0100104.278.01, 100104.278.02, 0100104.278.03, 0100104.278.05, 0100104.278.06, 0100104.278.07, 0100104.278.08, 0100104.278.09, situate în mun.Chișinău, str.Mazililor 28, după cum urmează: se transmite cu titlu de proprietate lui Mardari Nicolae, c/p 000042204981 și Ivașenco Eugenia, c/p 2000042221580: sectorul de teren, marcat cu pct. 1-2-3-4- 5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-1, cu suprafața de 714,24 m² (inclusiv suprafața terenului aflat sub construcții), construcția 01, construcția accesorie 05, construcția accesorie 03, se transmite cu titlu de proprietate lui Molnicean Veronica, c/p 0961308429493, și Caraman Oxana, c/p 2002042093350: sectorul de teren, marcat cu pct. 10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-10 cu suprafața de 526,76 m² (inclusiv suprafața terenului aflat sub construcții), construcția 02, construcția accesorie 06, construcția accesorie 07, construcția accesorie 08, construcția accesorie 09, se încasează de la Molnicean Veronica și Caraman Oxana, în mod solidar, în beneficiul lui Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia - 83529 (optzeci și trei mii cinci sute douăzeci și nouă) lei, diferența valorii bunurilor supuse partajului, pentru a egala conform cotelor părți în proprietate.

Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia au fost eliberați parțial de la plata taxei de stat, permițând achitarea sumei de 550 (cinci sute cincizeci) lei conform bonurilor anexate. Totodată, s-a mai dispus încasarea de la Molnicean Veronica și Caraman Oxana, în mod solidar, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 12225 (doisprezece mii două sute douăzeci și cinci) lei, încasarea de la Molnicean Veronica și Caraman Oxana, în mod solidar, în beneficiul Mardari Nicolae' - 3363,60 (trei mii trei sute șazeci și trei,60) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare. S-a mai dispus să se încaseze de la Molnicean Veronica și Caraman Oxana, în mod solidar, în beneficiul Eugeniei Ivașenco - 1673 (o mie șase sute șaptezeci și trei) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

De asemenea, instanța de fond a respins cererea reconvențională depusă de Molnicean Veronica și Caraman Oxana către Mardari Nicolae, Ivașenco Eugenia, Ivașenco Veaceslav și Caciurcova Snejana despre demolarea construcției neautorizate.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond s-a bazat pe cercetarea completă, a tuturor probelor prezente și a constatat că, cerințele invocate în acțiune se încadrează parțial în prevederile legii.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoria Botanica, mun.Chișinău din 16 iunie 2015, Molnicean Veronica și Caraman Oxana, la data de 18 iunie 2015 au depus cerere de apel, prin care au solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și trimiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2016, apelul declarat de către Molnicean Veronica și Caraman Oxana a fost respins, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului iar argumentele formulate în cererea de apel sunt neîntemeiate.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 15 martie 2016 Molnicean Veronica și Caraman Oxana au depus cerere de recurs, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de fond.

În motivarea recursului, acestea au indicat că, decizia instanței de apel a fost adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material și cu încălcarea normelor de drept procedural.

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, recursul declarat de către Molnicean Veronica și Caraman Oxana a fost considerat inadmisibil.

Ulterior la 27 decembrie 2017, Molnicean Veronica și Caraman Oxana au depus cerere de revizuire, prin care au solicitat casarea încheierii Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

În motivarea cererii de revizuire, revizuențele au invocat temeiul prevăzut la lit.

b) art. 449 CPC, menționând în acest sens că decizia instanței de recurs este pasibilă revizuirii și anulării.

Prin urmare, ca circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuienților, prin prisma normelor art. 449, lit. b) CPC, sunt cumulul de acte juridice anexate la cererea de revizuire, care consideră revizuiențele că toate acestea probează atât prezența circumstanțelor importante în sens material cât și procesual.

Examinând motivele invocate de revizuenți, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărâri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărârii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărâre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintate la 27 decembrie 2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, revizuiențele solicită revizuirea încheierii Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, invocând ca temei lit. b) din art. 449 CPC.

Astfel, potrivit art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuiențului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Norma legală (art. 449 lit. b) CPC) vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu i-au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuențele să probeze că nu au știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuențele trebuie să demonstreze că au întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărârii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii. Faptele noi apărute după darea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or, aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuențele trebuie să probeze că au întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuențele de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, Colegiul conchide că revizuențele nu au probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire.

În speță, afirmațiile revizuențelor invocate în cererea de revizuire, nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, deoarece nu întrunesc condițiile impuse de legiuitor pentru admiterea ei.

Or, temeiul invocat de revizuențe presupune că au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuențelor, dacă acestea dovedesc că au întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

La caz, atît Molnicean Veronica cît și Caraman Oxana nu au invocat careva circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii, or, acestea supun unei aprecieri critice și își manifestă dezacordul cu încheierea instanței de recurs, ceea ce nu poate constitui temei de redeschidere a procesului.

Anume din aceste motive, Colegiul apreciază critic afirmațiile revizuenților invocate ca circumstanțe sau fapte esențiale pe care nu le-au cunoscut, deoarece toate împrejurările descrise erau cunoscute instanței de recurs la momentul adoptării încheierii a cărei revizuire se solicită, or, anexarea hotărârilor judecătorești din 16.06.2015 și din 19.01.2016, a copiilor somației din 18.10.2016, a planului geometric din 14.11.2016, a încheierii din 18.10.2016, precum și a catalogului coordonatelor din 14.11.2016 – toate fiind autentificate notarial, nu constituie circumstanțe sau fapte esențiale în baza cărora ar fi posibilă redeschiderea procesului.

Colegiul apreciază critic afirmațiile revizuenților invocate ca circumstanțe sau fapte esențiale pe care nu le-au cunoscut, or, la cazul din speță nu este prezentată nici o probă care ar avea forța juridică în vederea redeschiderii procesului în temeiul art. 449 lit. b) CPC.

Astfel, Colegiul constată că revizuențele nu a prezentat alte înscrisuri care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, circumstanțele invocate de revizuenți drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, *Popov nr. 2 vs. Moldova*). Din considerentele menționate Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția

definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către Molnicean Veronica și Caraman Oxana, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Mardari Nicolae și Ivașenco Eugenia împotriva Veronicăi Molnicean și Caraman Oxana cu privire la partajul averii.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorii

Valeriu Doagă

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea